

Norsk Radiografforbunds høringsinnspill til NOU 2025:1 Felles ansvar, felles gevinst

Norsk Radiografforbund (NRF) takker for muligheten til å gi innspill til denne høringen.

Radiografer og stråleterapeuter spiller en sentral rolle i implementeringen av ny teknologi innen bildediagnostikk, nukleærmedisin og stråleterapi. Bildediagnostikk var det første området i sykehusene som tok del i IT-revolusjon for mer enn 30 år siden. Våre medlemmer arbeider innen tjenester og med teknologi som har vært «digitalisert» i 25 år.

I dag er det bildediagnostikk og stråleterapi som er blant de første i sykehusene til å ta i bruk ny teknologi som bygger på kunstig intelligens.

Våre grupper er ofte eneste helsepersonell som er i direkte kontakt med pasientene når de møter til undersøkelse og behandling innen bildediagnostikk og stråleterapi.

Radiografer og stråleterapeuter er bindeleddet mellom teknologi og pasientene. Det er derfor viktig at det legges til rette for at radiografer får nødvendig opplæring og ressurser til å håndtere nye teknologiske løsninger, som bruk av kunstig intelligens, for mer effektive og kvalitativt gode helsetjenester.

Bildediagnostikk, nukleærmedisin og stråleterapi er felt som har opplevd en revolusjonerende utvikling, behovet for oppdatert kompetanse har vært og er derfor sterkt til stede i disse sykehustjenestene.

Det er å forvente en større mangel på helsepersonell i årene fremover, dette vil også gjelde radiografer.

Det er derfor viktig at det legges til rette for at helsepersonell som radiografer og stråleterapeuter ser muligheter for å utvikle seg og sin kompetanse i sykehusene og ved de private instituttene. I et perspektiv på å beholde kompetanse blir dette viktigere i en fremtid der virksomhetene konkurrer om arbeidskraften.

Lov om helsepersonell og lov om spesialisthelsetjenestene legger føringer for virksomhetene og for autorisert helsepersonell til forsvarlig og kompetent pasientbehandling. Virksomhetene har en sterk egeninteresse i å tilby tjenester av høy kvalitet, og har derfor et tydelig ansvar for å legge til rette for systematisk kompetanseutvikling.

Selv om partene i arbeidslivet har et delt ansvar for faglig utvikling, er det arbeidsgiver som har styringsrett og plikt til å sette dette i system.

Norsk Radiografforbund (NRF) støtter at kompetanseutvikling i økende grad blir et felles ansvar i arbeidslivet. Alle arbeidstakere bør ha gode muligheter for å tilegne seg nødvendig kompetanse i et arbeidsliv i rask endring. Vi mener at både formell og ikke-formell

kompetanseutvikling er viktig – og at de to læringsformene utfyller hverandre for å sikre bærekraftige og fremtidsrettede helsetjenester.

Behov for spesialisert kompetanse.

For utdanningsinstitusjonene er det utfordrende å utvikle og drive videreutdanningstilbud innen små fagfelt, og for helseprofesjoner med spesialisert kompetanse. Dette kan medføre at nødvendige og lovpålagte videreutdanninger som samfunnet og sykehusene trenger ikke blir etablert.

Det er et økende behov for spesialisert kompetanse innen små fagområder med stor teknologisk utvikling, som for eksempel nukleærmedisin og radiologisk intervensjon. Et lovpålagt videreutdanningstilbud innen nukleærmedisin (15 SP i henhold til strålevernforskriften) tilbys for tiden ikke. Et spesifikt videreutdanningstilbud innen intervensjon for radiografer legges nå på vent grunnet utfordringer knyttet til blant annet finansiering.

NRF mener det er viktig å sikre at det finnes tilstrekkelige videreutdanningstilbud for radiografer som ønsker å spesialisere seg innen fagfelt som er i rask utvikling.

Dette kan oppnås med å tilby relevante moduler og delemner inn i eksisterende og eller nye mastergrads studier. I denne sammenheng kan det pekes på det oppdraget Helse Region Sør-Øst for tiden har gitt OsloMet med å videreutdanne radiografer til stråleterapeuter.

En lignende organisering kunne vært formålstjenlig for videreutdanninger for radiografer innen nukleærmedisin og intervensjon. En slik organisering ville kunne sikre tilgang til spesialisert kompetanse for sykehusene.

Radiografer og stråleterapeuter er sterkt delaktige i å ta i bruk ny teknologi som bygger på kunstig intelligens. På dette området går nå utviklingen fort og mye av kompetansehevingen skjer i klinikkene.

Også på området kunstig intelligens vil det være behov for å etablere mer formelle kompetansehevingstilbud for å styrke kompetansen til radiografene og stråleterapeutene i tjenestene.

Oppgavedeling.

For å møte fremtidens behov for kapasitet i helsetjenesten, er det nødvendig med mer oppgavedeling innen bildediagnostikk og stråleterapi. Å stimulere til bedre utnyttelse av radiografer og stråleterapeuters kompetanse og potensiale, vil kunne bidra til å frigjøre ressurser fra annet presset personell samt bidra til at pasientene får raskere og mer effektiv behandling. Her mangler det imidlertid målrettede utdanningstilbud i Norge. For videreutdanning innen ultralyd og beskrivende radiografi må en til utlandet for å skaffes seg slik kompetansebygging i dag.

Livslang læring, kurs/etterutdanning og spesialistgodkjenning

Norsk Radiografforbund har i en årrekke lagt til rette for at medlemmene skal kunne oppdatere seg faglig gjennom vår omfattende kursvirksomhet. Siden 2018 har vi også tilbudt en intern spesialistgodkjenning der vi søker å se sammenheng mellom formell og uformell etter- og videreutdanning og knytte dette til faglig profesjonsutøvelse i pasientbehandlingen.

I tillegg til tilrettelegging for livslang faglig kompetanseoppdatering for alle radiografer og stråleterapeuter, mener vi det bør åpnes for en offentlig spesialistgodkjenning også for noen av våre grupper. En slik regulering vil kunne styrke pasientsikkerheten gjennom å kvalitetssikre spesialistenes kompetanse, legge til rette for mer oppgavedeling, være rekrutterende til yrket og bidra til mer effektive tjenester.

Vennlig hilsen

Bent R Mikalsen

forbundsleder